

Тетяна Воронцова, Володимир Пономаренко,
Олена Хомич, Ірина Лаврентьева, Наталія Андрук

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Зошит-практикум
для 3 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

ЧАСТИНА 1

Київ
Видавництво «Алатон»
2021

УДК 57.081.1(075.2)

Я11

Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист ІМЗО від 25.05.2020 № 22.1/12-Г-288)

Я11 Я досліджую світ : зошит-практикум для 3 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Частина 1 / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, О. Л. Хомич, І. В. Лаврентьева, Н. В. Андрук. — К. : Видавництво «Алатон», 2021. — 64 с.
ISBN 978-966-2663-89-1

Зошит-практикум «Я досліджую світ. Частина 1» створено відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. Може використовуватися у школах, що працюють за чинними типовими освітніми програмами.

Зошит-практикум є частиною авторського навчально-методичного комплексу, до якого також входять: підручник, календарне планування за обома типовими освітніми програмами, методичний посібник для вчителя, відеоматеріали для учнів за темою кожного тижня, діагностичні роботи тощо.

Ці матеріали розміщено у вільному доступі за посиланням: http://autta.org.ua/ua/resources/ya_doslidzhuyu_svit/

УДК 57.081.1(075.2)

ISBN 978-966-2663-89-1

© ТОВ «Видавництво «Алатон»»,
текст, дизайн, малюнки, 2021
© Т. Воронцова, текст, дизайн, малюнки, 2021
© О. Курило, малюнки, 2021

Моя візитівка

Розроби дизайн і створи свою візитівку

м. Умань

Уманський район

Черкаська область

ЗЗСО № 6

Давид

Олійник

+380522835649

davyd_o@mail.com

Школа відчиняє двері

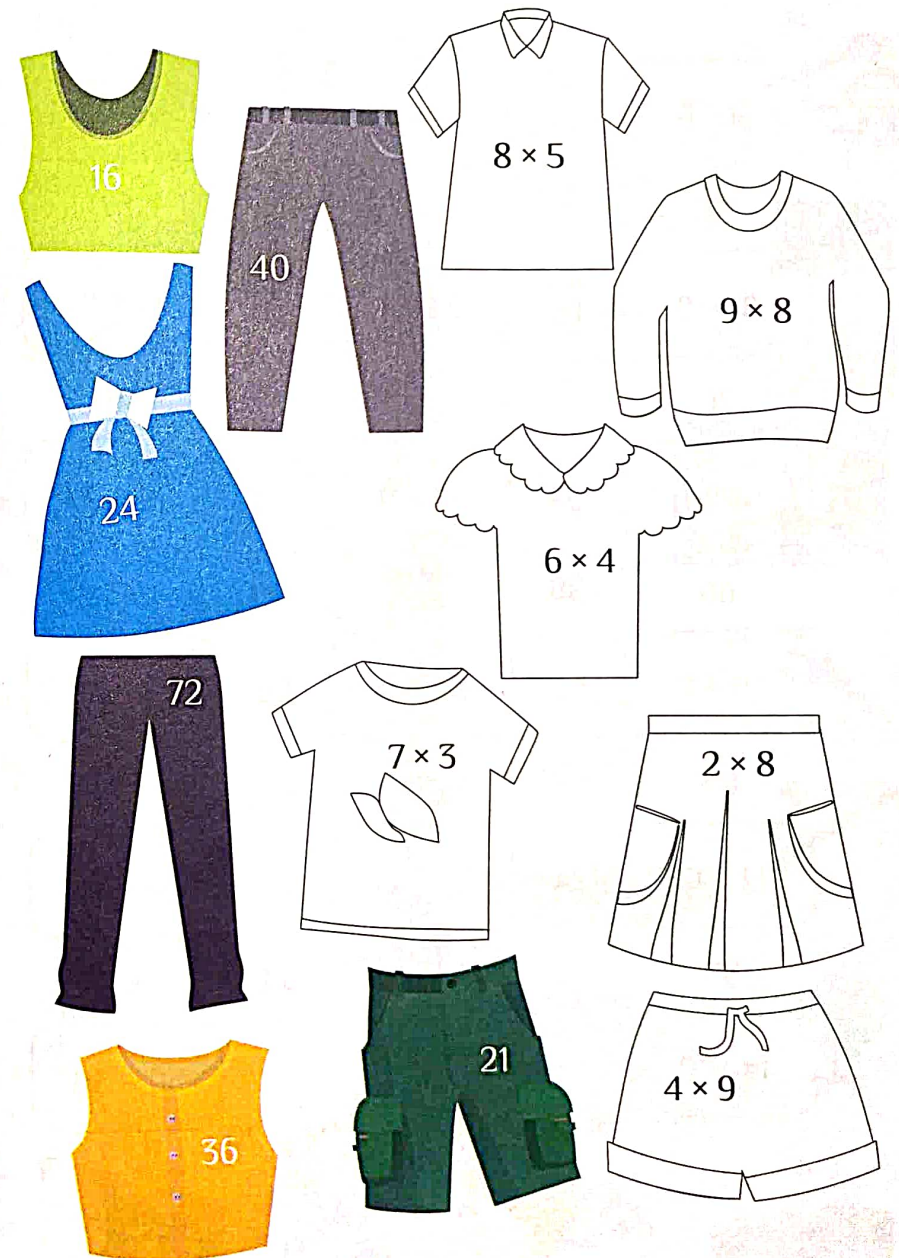
Пронумеруй і розфарбуй таблицю.

→

1										
11										

- 4–7; 13; 18; 22; 29; 32; 39; 43; 48; 54–57.
- 14–17; 23–24; 27–28; 33–34; 37–38; 44–47.
- 25–26; 35–36.
- 63; 65–66; 74–76; 78; 85–87; 95–96.

Виконай множення, знайди половинки шкільної форми і розфарбуй їх відповідним кольором.

Проведи Миколку до школи, розфарбовуючи правильні відповіді прикладів.

$51 + 6$	57	$12 - 6$	6	$42 + 15$
58			50	57
$81 - 9$	65	$23 - 11$	52	$37 + 15$
70		12		41
$54 + 6$	68	$81 - 9$	72	$60 - 27$
60	99		50	33
$76 + 8$	90	$85 + 14$	60	$99 - 39$
84		91		45
$12 + 12$	24	$38 - 14$	24	$14 + 21$
30			30	35
$18 + 10$	28		20	$50 - 30$

Розгадай кросворд. Прочитай заковане повідомлення.

8. 14.

2. 1.

15.

5.

13. 5.

16.

7. 10.

3.

12.

9.

4. 11. 10. 12. 6.

16. Я

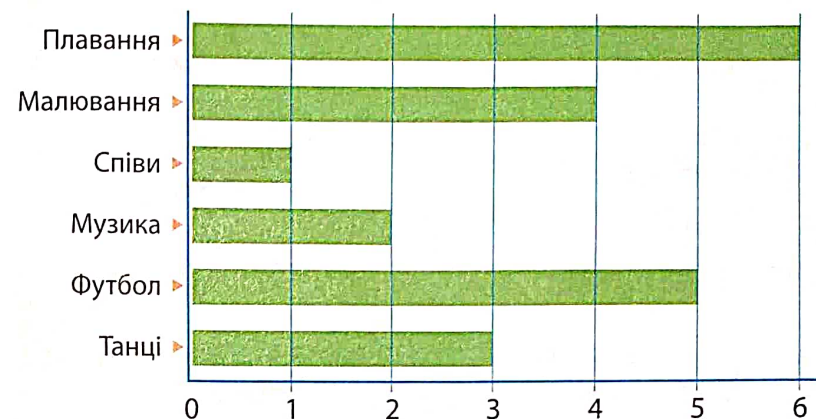
Шкільний світ

Допоможи учням скласти графік чергування у класі за допомогою підказок. Запиши імена дітей у таблицю.

Графік чергування		
1.		5.
2.		6.
3.		7.
4.		8.
9.		11.
10.		12.

- Черга Марини — це сума чисел 7 і 5.
- Черга Максима удвічі менша за чергу Марини.
- Черга Олі — це різниця чисел 10 і 6.
- Черга Лілі — це добуток чисел 1 і 9.
- Черга Івана удвічі більша, за чергу Олі, зменшена на 7.
- Черга Давида удвічі менша за чергу Максима.
- Черга Дарини — після Івана і перед Давидом.
- Черга Іванки учетверо більша за чергу Дарини.
- Черга Микити — це сума 2 і 9.
- Черга Ясмін утричі більша за чергу Олі, зменшена на 7.
- Черга Артема удвічі більша за чергу Ясмін.
- Черга Олега удвічі більша за чергу Дарини, збільшена на 3.

- Учні 3-Б класу визначили кожен одне своє захоплення і створили діаграму. Розгляньте цю діаграму і дайте відповідь на запитання.

Скільки учнів у цьому класі? _____

Скільки учнів люблять грати у футбол? _____

Учням більше подобається малювання чи танці? _____

На скільки більше дітей люблять плавати, ніж грати у футбол? _____

- З'єднай захоплення дітей із закладами позашкільної освіти.

Виконай завдання.

Запиши чи намалюй правила, які діють у твоєму класі.

Запиши чи намалюй важливе для тебе нове правило.

Це правило важливе для мене, тому що ...

1. Учні закупили канцелярські товари для всього класу.
Допоможи їм дізнатися ціну кожного товару.

10 ручок
за 80 гривень

Ціна однієї ручки

3 пари ножиць
вартістю 90 гривень

Ціна однієї пари ножиць

9 олівців
за 45 гривень

Ціна одного олівця

7 клеїв-олівців
за 63 гривні

Ціна одного клею-олівця

8 зошитів
за 56 гривень

Ціна одного зошита

4 гумки
за 28 гривень

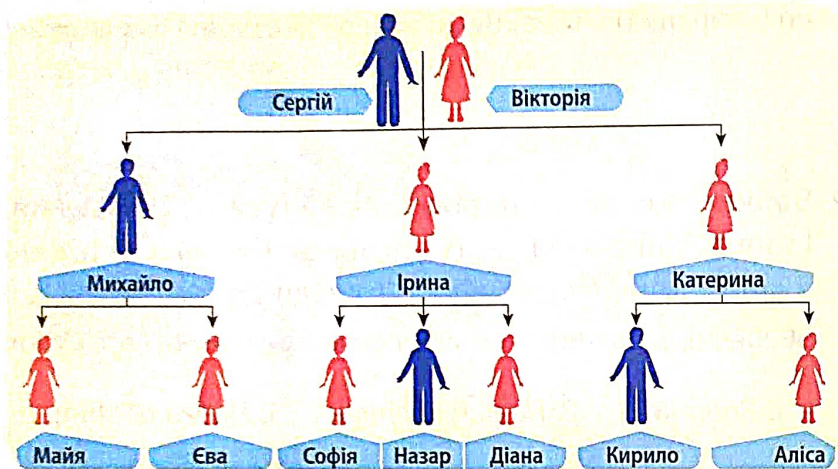

Ціна однієї гумки

2. Скільки всього гривень діти витратили на товари?

У Вікторії та Сергія троє дітей: Ірина, Катерина і Михайло. Вони також мають дітей. Розглянь схему сім'ї та обведи правильну відповідь.

Ким є Сергій для Назара?

- татом   дідусем   дядьком   братом

Ким є Катерина для Ірини?

- тіткою   мамою   бабусею   сестрою

Ким є Михайло для Кирила?

- татом   дідусем   дядьком   братом

Як Софія називає Михайла?

- татом   дідусем   дядьком   братом

Як звати дідуся Діани?

- Назар   Сергій   Михайло   Кирило

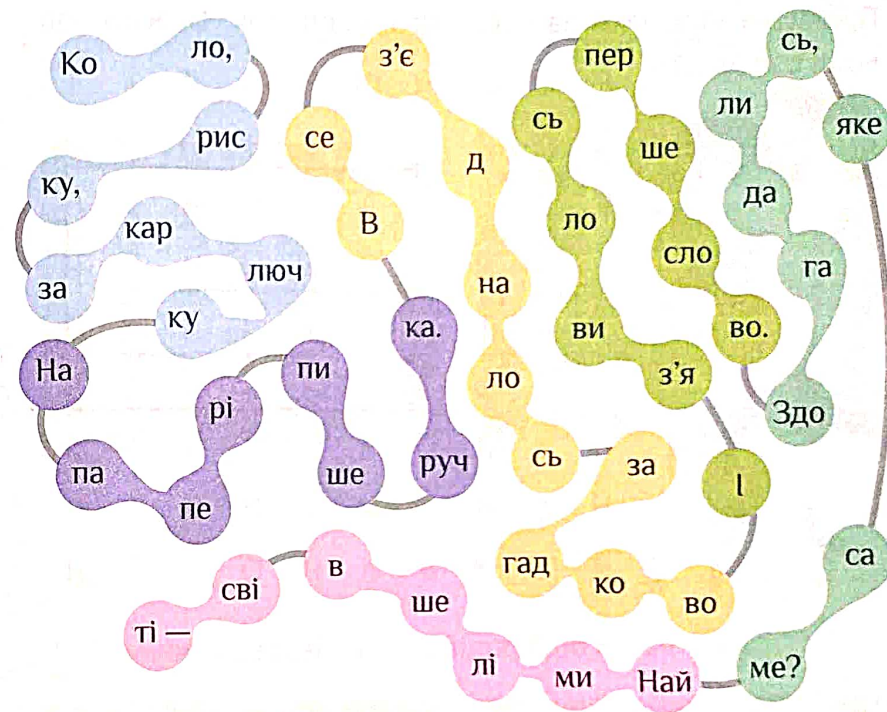
Хто є татом Єви?

- Назар   Сергій   Михайло   Кирило

Хто є двоюрідними сестрами Майї?

- Ірина   Софія   Діана   Аліса

1. Розшифруй загадку і запиши її під малюнком разом із відгадкою (коли змінюється колір — починай писати з нового рядка).

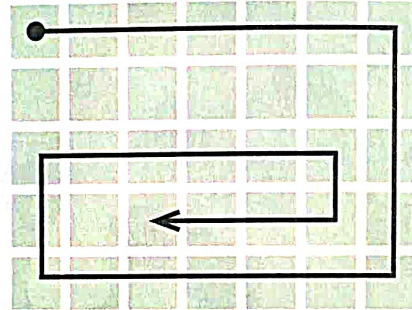
2. Запиши, що тобі найбільше подобається робити разом із дорослими.

Вчимося діяти разом

Прочитай приказки за схемами і запиши їх. Поясни, що вони означають.

О	д	н	а		к	в
						і
и	т	ь		в	і	т
б		.	а	к	н	к
о	р		е	н		а

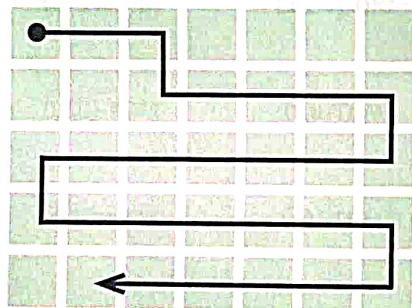

Д	е					
		д	р	у	ж	н
а	т	,	і	ш	і	
м		і		с	и	л
	.	і	ш	і	н	ь

---

1. Знайди у таблиці назви стадних тварин, які зображені на малюнках, і обведи їх.

В	К	Й	Ц	Г	І	Є	Н	А	У
І	К	В	Е	Н	Ш	М	Щ	О	З
В	Ф	О	І	Е	Г	У	В	Л	П
Ц	Р	В	Ж	Л	Д	Р	Я	Е	Ч
Я	С	К	М	Н	Ц	А	И	Н	Т
Л	Е	Л	Е	К	А	Х	Ш	Ь	Щ
З	К	А	Б	А	Н	А	Ф	І	В
К	І	Н	Ь	А	Г	О	Л	У	Б
Р	О	Д	П	І	Н	Г	В	І	Н
Б	Д	Ж	О	Л	А	Б	Ю	Ш	Е

2. Запиши обведені слова у відповідні стовпчики.

Зграя	Стадо	Колонія
бу	стадо	колонія
стадо	стадо	колонія
стадо	стадо	колонія
стадо	стадо	колонія
стадо	стадо	колонія

Пограйте у парах. Для цього вам знадобляться: два кубики і два різних за кольором олівці.

1. Домовтеся, хто гратиме першим.
2. Киньте два кубики і перемножьте числа, що випали на них.
3. Знайдіть комірку з таким числом і зафарбуйте своїм кольором. Передайте хід.
4. Виграє той, хто зафарбує останню клітинку.

18	2	5	12	6	36	8	10
12	9	8	15	18	10	1	8
4	12	20	9	3	8	6	9
3	3	25	6	4	5	30	15
2	36	18	2	18	20	24	24
20	4	5	30	25	25	10	36
2	3	1	5	20	2	15	6
10	30	4	8	10	24	9	12
9	5	15	6	18	20	24	15
36	12	30	25	24	36	30	3

Секрети спілкування

Прочитай речення і познач ✓ ознаки активного слухання.

- Дивитися на того, хто говорить.
- Перебивати співрозмовника.
- Зосередитися на розмові.
- Відволікатися на все, що відбувається довкола.
- Робити коментарі, які не стосуються розмови.
- Кивати головою у разі розуміння.
- Ставити уточнювальні запитання.
- Позіхати і показувати, що тобі нудно.
- Заохочувати продовжувати розмову.
- Швидко завершувати розмову.
- Виражати емоції мімікою і жестами.
- Мати відсторонений вираз обличчя.
- Недоречно сміятися.

1. Розв'яжи приклади і запиши відповідь у таблицю. Розшифруй слова за допомогою підказки.

+	25	31	69	53	64
31	56 у	Д	Б	Ь	І
5	П	И	Е	К	Л
12	Ч	Я	С	Р	О
17	А	Ю	Т	В	С

30	65	36	70	95	86

62	43	58	56	48
			у	

100	56	62	84

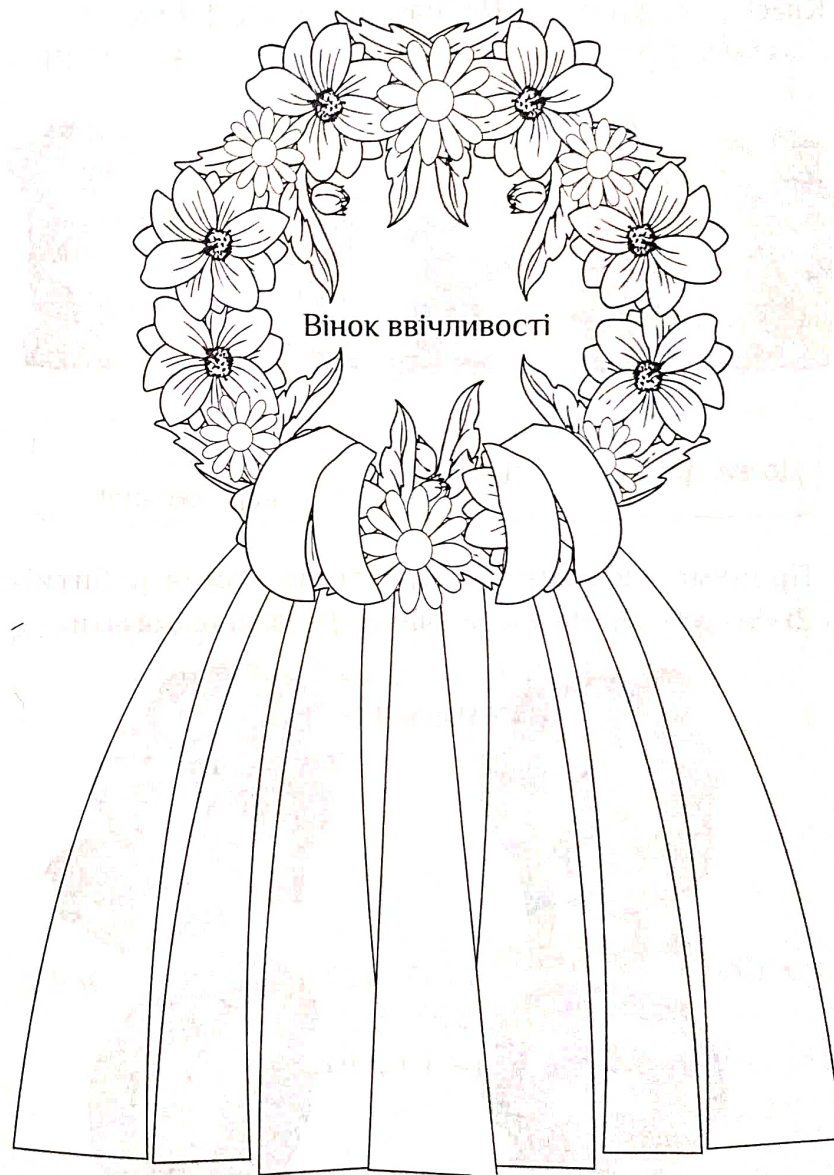
69	42	81	58	42

70	36	100	42	37

2. Встав пропущені слова.

Запиши на стрічках ввічливі слова. Розфарбуй вінок ввічливості.

1. Розглянь малюнки і відгадай, що «говорять» персонажі.
З'єднай стрілочками малюнки і текст.

Клас!

Це тобі...

Тихо...

До зустрічі!

Дякую!

З днем народження!

2. Пронумеруй малюнки: 1) «Так не можна робити!»; 2) «Вітаю!»; 3) «На добраніч!»; 4) «Дозвольте сказати».

Серед літер латинського алфавіту знайди та обведи українські літери. Розшифруй і запиши розгадані прислів'я.

ЛSACZKAGWBE CУЛZOBQO—
ЩWO BZENCQHFLHJIYЙ DQEZHУЬ.

DOWBPRYE CУLSOSBFO ЛГЮДJИHЛI—
ЩZO ДVONЩ Y ПNOVCZYSXWУ.

BIYXUOBWANZHЯ I BBPICHQLIBBIYCTЬ
B KHPVAZMJHЛИGЦFI
HGES KPYUПYIQШR.

BBWIQЧRLFBIFJCGTLЬ HZIYЧROYГUO
HWE KQORШYTYУЄ,
AQLWER BSAQГFAJTLO ДZANЄV.

Як залагодити конфлікт

Розглянь термометр емоцій. Розфарбуй відповідним кольором.

СПОКІЙНИЙ

РОЗЧАРОВАНИЙ

СЕРДИТИЙ

РОЗЛЮЧЕНИЙ

Коли тебе перебивають.

Коли на уроці відповів неправильно.

Коли тебе штовхають.

Коли читаєш книжку.

Коли хтось бере твої речі без дозволу.

Коли тобі говорять неправду.

Коли хтось називає тебе на прізвище.

Коли заважають дивитися мультфільм.

Коли з тобою ніхто не хоче гратися.

Коли хтось не виконує своїх обіцянок.

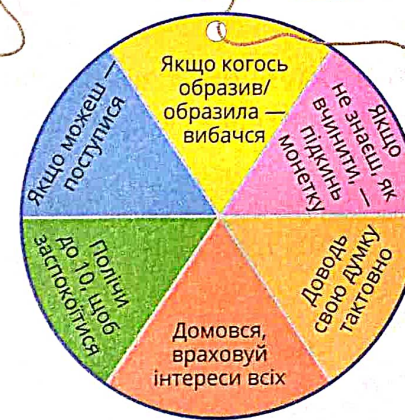
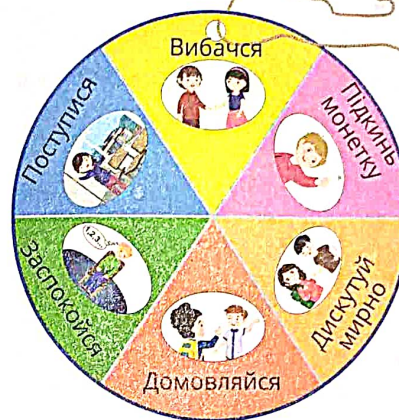
Коли сперечаються з тобою.

Коли дарують подарунки, які тобі не подобаються.

Коли хтось зламав твою улюблену іграшку.

Коли проходять без черги.

Розв'яжи конфлікти за допомогою кола вибору.

1. Під час перерви ти хочеш грати у квача, а твій друг — у футбол.

---

2. Ти зайшов до їдальні, а на твоєму місці сидить інший учень.

---

3. На столі залишилося одне тістечко на двох.

Ми — українці

Розв'яжи приклади. За допомогою підказки розшифруй назву континенту, країни, її столиці та найбільшої ріки.

А	В	Д	Є	И	І	Ї	К	Н	О	П	Р	У
58	70	72	10	9	8	35	74	5	20	7	37	91

50 : 5   54 + 16   39 - 2   10 × 2   63 : 9   13 + 45

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

90 + 1   88 - 14   12 + 25   91 - 33   7 × 5   35 : 7   16 + 42

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

65 + 9   81 : 9   69 - 34   35 + 35

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8 × 9   49 - 44   32 : 4   10 - 3   29 + 8   4 × 5

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. За допомогою підказки пронумеруй на карті країни-сусіди України.

2. Запиши відповіді на запитання.

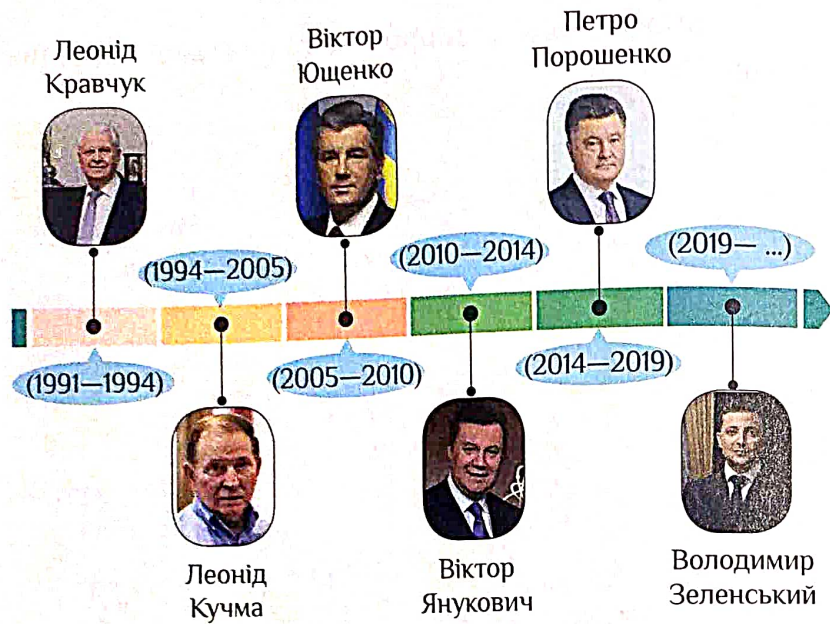
З якими областями України межує Польща?

З якими країнами межує Закарпатська область України?

З якою країною межує Харківська область України?

З якими областями України межує Білорусь?

3. Запиши назви будь-яких двох областей, які не межують із Молдовою.

Встав пропущені прізвища президентів.

Перший президент незалежної України — _____

Після Л. Кравчука і перед В. Ющенком президентом був _____

Перед В. Януковичем президентами були _____

Після Л. Кучми і перед П. Порошенком президентами були _____

Третім президентом був _____

На посаді президента найменше перебував _____

На посаді президента найдовше перебував _____

На посаді президента п'ять років перебували _____

На посаді президента П. Порошенко перебував _____ років.

Зафарбуй кружечок з правильним варіантом відповіді.

1. Що таке Конституція України?

- Група, яка ухвалює закони   Банк
 Основний Закон України   Будинок Уряду

2. Які основні цілі Конституції?

- Дати роботу усім громадянам
 Захист прав і свобод усіх громадян

3. Хто прийняв Конституцію України?

- Армія   Суд
 Верховна Рада України   Поліція

4. Хто став першим президентом незалежної України?

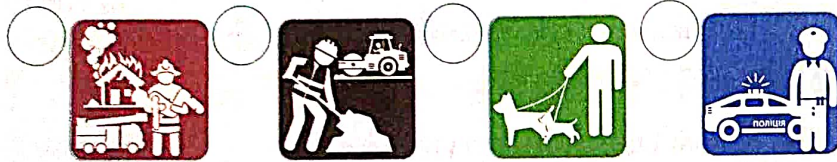
- Віктор Ющенко   Петро Порошенко
 Леонід Кучма   Леонід Кравчук

5. Що є ознакою демократії?

- Передання верховної влади у спадок
 Обрання керівників держави народом

У рідному краї

1. Які послуги надає місцева влада?

2. Будівля Верховної Ради України розташована у місті Києві. Коли Верховна Рада ухвалює закон, хто має його виконувати?

- Кияни
- Жителі великих міст
- Усі громадяни України

3. Куп'янськ — місто Харківської області. Якщо місцева влада Куп'янська видає розпорядження, хто має його виконувати?

- Усі жителі міста Куп'янська
- Усі жителі Харківської області
- Усі громадяни України

4. Хто очолює міську владу?

- Президент
- Міський голова

За допомогою підказок з'ясуй, де живуть діти, і запиши їхні імена у таблицю.

ДЕНИС ЮЛІЯ ІВАН АЛІСА КАРИНА ІЛЛЯ
~~СОЛОМІЯ~~ ЯРОСЛАВ ХРИСТИНА БОГДАН
 ЗОРЯНА ГЛІБ МАКСИМ

Київ	Харків	Запоріжжя	Житомир	Чернівці
	Соломія			

1. Соломія живе у Харкові.
2. Діти, імена яких починаються з однакових літер, живуть у Києві.
3. Зоряна не живе у Запоріжжі, Києві, Харкові і Житомирі.
4. Максим живе там, де є острів Хортиця.
5. Карина не живе в одному місті з Іваном, Іллею, Соломією, Максимом, Зоряною.
6. Діти, імена яких складаються з п'яти літер, також живуть у Чернівцях.
7. Юлія живе в одному місті з дітьми, імена яких складаються з чотирьох літер.
8. Гліб живе в одному місті із Соломією.
9. Ярослав живе в одному місті з тим, чие ім'я починається і закінчується літерою М.
10. Христина живе в одному місті з Кариною.
11. Богдан живе в одному місті з тим, у кого найдовше ім'я.

Культура споживання

1. Торговельний центр пропонує різні товари і послуги. Запиши їх у відповідні колонки таблиці.

Ремонт телефона — 440 грн	Ремонт взуття — 150 грн
Морозиво — 25 грн	Футбольний м'яч — 280 грн
Зошит — 5 грн	Оренда велосипеда — 250 грн
Уроки малювання — 250 грн	Блокнот — 35 грн
Пошиття одягу — 480 грн	Стрижка собак — 400 грн

Товари	Послуги

2. Запиши до кошика одну послугу і два товари з торговельного центру, які ти можеш придбати за 500 гривень.

1. Полічи гроші кожної дитини і запиши товар, який вона зможе купити на свою суму.

Назар

Катя

Софія

ЦІНА
190 грн

ЦІНА
230 грн

ЦІНА
105 грн

2. Полічи і запиши залишок грошей у кожної дитини.

Кирило 	Морозиво ЦІНА 23 грн	Залишок _____
Настя 	Сік ЦІНА 11 грн	Залишок _____
Матвій 	Пенал ЦІНА 85 грн	Залишок _____
Емілія 	Фломастери ЦІНА 68 грн	Залишок _____
Ілля 	Флеш-накопичувач ЦІНА 129 грн	Залишок _____

Піклуємося про здоров'я

Заповни таблицю за допомогою підказки.

Ознаки здоров'я	Ознаки хвороби

міцний сон, температура 38 °С, температура 36,6 °С, нудота, блідість, бадьорість, висипка, нежить, кашель, витривалість, біль, енергія, відсутність апетиту, гарний настрій, слабкість, чудовий апетит

Розгадай кросворд і прочитай слово у виділеному стовпчику.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

П
О

1. Лікує дітей.
2. Лікує порушення зору.
3. Лікує хвороби горла, носа, вух.
4. Лікує захворювання шкіри.
5. Лікує травми.
6. Лікує зуби.

стоматолог, ЛОР, педіатр, дерматолог, хірург, окуліст

Обчисли значення виразів. Запиши на кубиках букви у порядку зростання результатів обчислення.

І $100 + 300 =$

О $500 - 400 =$

Н $100 + 100 =$

О $900 - 400 =$

С $200 + 300 =$

К $700 - 500 =$

О $200 \cdot 4 =$

З $100 \cdot (2 + 5) =$

В $100 \cdot 2 =$

И $400 \cdot (20 - 18) =$

Х $300 \cdot 2 =$

Я $6 \cdot (600 - 500) =$

У $200 \cdot 2 =$

К $3 \cdot (900 - 600) =$

Ш $700 - 200 \cdot 3 =$

Р $300 + 3 \cdot 100 =$

К $7 \cdot 100 - 500 =$

І $2 \cdot 200 - 100 =$

А $3 \cdot 300 - 200 =$

Запиши наведені слова у відповідні комірочки.

Зір

великий,

Слух

Нюх

Смак

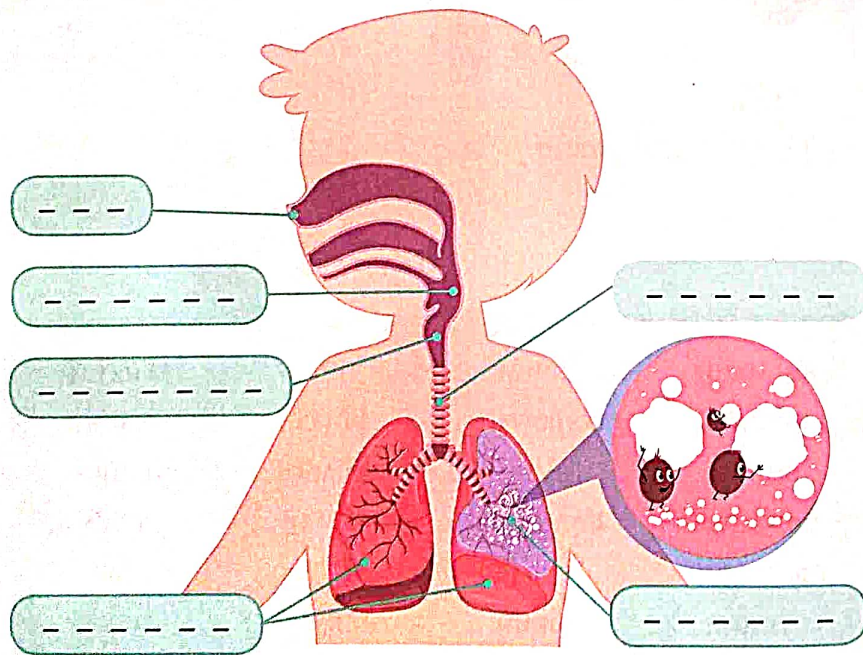
Дотик

-великий	смачний	тінь	м'який
кислий	колючий	запах	музика
липкий	темно	аромат	квадрат
рожевий	солоний	теплий	шепіт
овальний	грім	пісня	спів
гучний	гіркий	гарячий	тиша
картина	світло	сморід	парфуми

Як уберегтися від застуди

Прочитай текст і підпиши назви органів дихання.

Повітря потрапляє в ніс, де волосинки звожують його, нагрівають та очищують від бруду. Далі воно проходить через глотку, гортань і трахею у bronхи. Звідти повітря потрапляє у легені, де відбувається газообмін.

1. Розв'яжи рівняння і визнач, на скільки хвилин затримують дихання тварини.

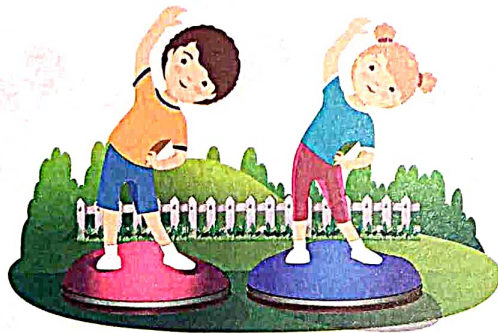
Баклан 	Пінгвін 	Гіпопотам
$7 + x = 10$	$20 + x = 40$	$48 + x = 53$
$x = 10 - 7$	$x =$	$x =$
$x = 3$ (хв)	$x =$	$x =$
Ламантин 	Морж 	Бобер
$48 - x = 24$	$60 - x = 50$	$57 - x = 42$
$x = 48 - 24$	$x =$	$x =$
$x = 24$ (хв)	$x =$	$x =$

2. Склади рейтинг тварин, починаючи з тієї, яка затримує дихання найдовше.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____

Познач ✓ те, що сприяє посиленню імунітету, а X — те, що його послаблює.

- Ранкова зарядка
- Переохолодження
- Часті хвороби
- Загартовування
- «Швидка» їжа
- Особиста гігієна
- Здоровий сон
- Перевтома
- Правильне харчування
- Щоденні прогулянки на свіжому повітрі
- Багатогодинне сидіння за комп'ютером
- Вживання овочів, фруктів

1. Глібу треба зробити щеплення до 20 листопада. Розглянь розклад роботи педіатра і познач на календарі дати, на які можна записатися на прийом у другій половині дня.

ПЕДІАТР

Години прийому:

Парні числа 9:00 — 13:00

Непарні числа 13:00 — 18:00

Сб і Нд вихідні

Листопад

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

2. Познач клітинку з найближчим часом, на який Ліна може записатися на прийом до окуліста, якщо:

- уроки в школі тривають до 13:00;
- дорога до поліклініки займає 20 хвилин.

Запис на прийом у четвер 26 листопада*

13:00	13:15	13:30	13:45	14:00
14:15	14:30	14:45	15:00	15:15
15:30	15:45	16:00	16:15	16:30
16:45	17:00	17:15	17:30	17:45

* Рожевим кольором у розкладі позначено недоступний час прийому.

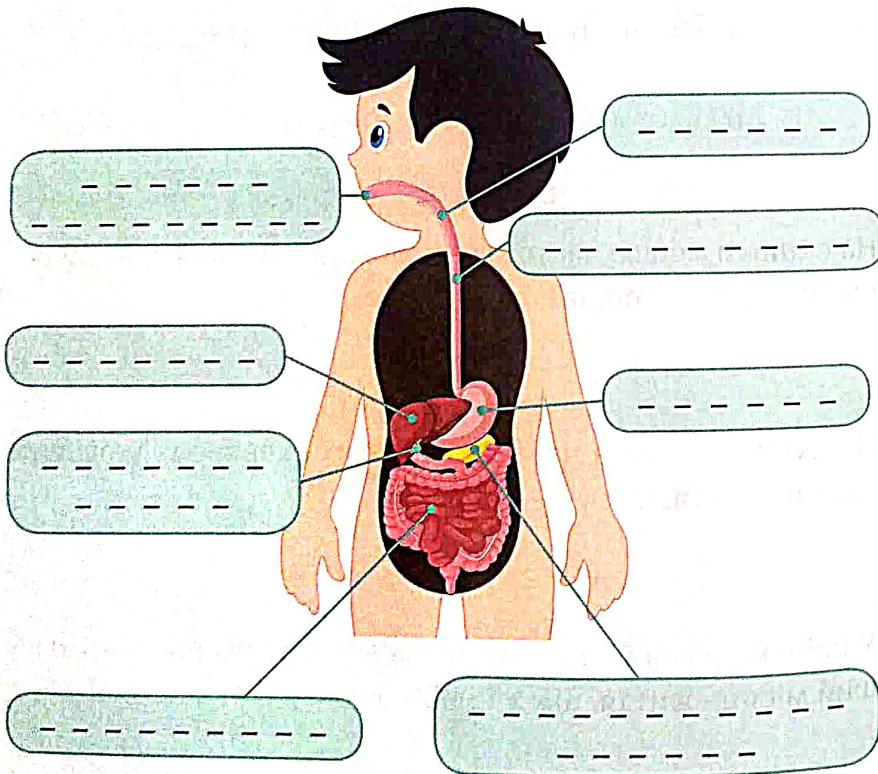

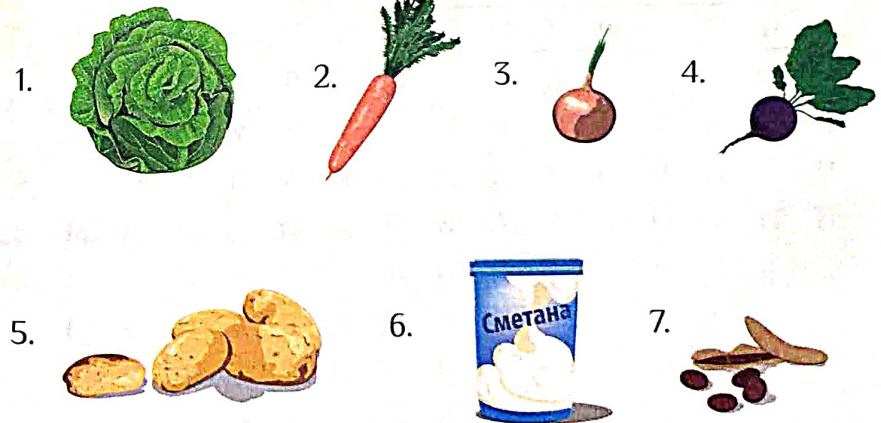
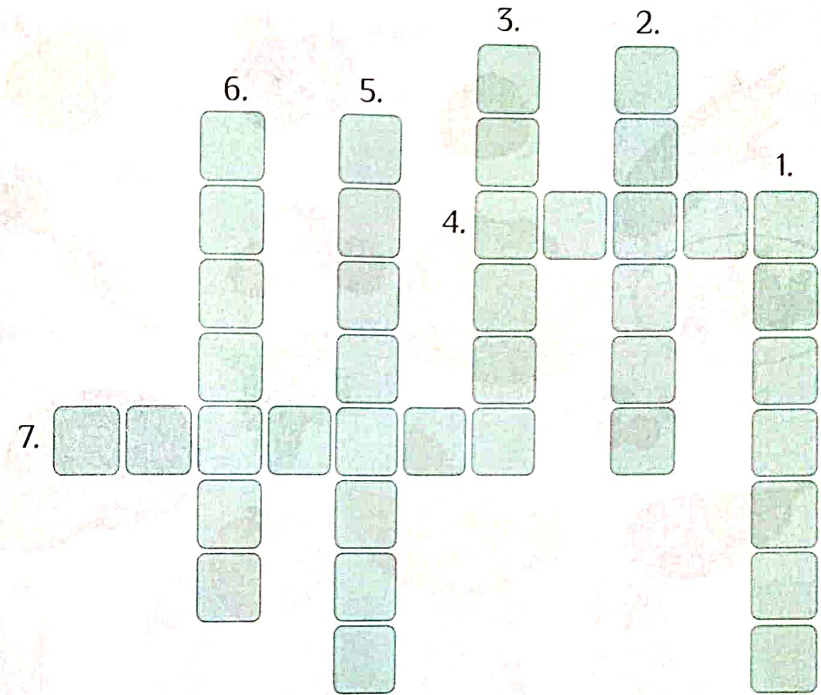
Харчування і здоров'я

Викресли латинські літери і підпиши органи травлення на малюнку.

PZOTNOBA ПГОРГОЖІННИНА, ПГЕЧІНКА,
ЖНОВІЧНИЙ МНІХУР, ГІЛОТКНА, КИШКІВНИК,
ГПЗІДІШЛНУНКОВА ЗЗАГНЛОЗІА,
ШІЛІУРНІОЛК, СТЗРАВГОНХЗІД

1. Розгадай кросворд.

2. Напиши, які страви можна приготувати із відгаданих інгредієнтів.

Знайди у таблиці відповідні слова й обведи їх.

А І С
 Ч О Р Н И Ц Я П А Р
 М О Р К В А С Л И В А
 Я Б Л У К О К У К У Р У Д З А
 П О Л У Н И Ц Я Ж К А П У С Т А
 В И Ш Н Я Р А В И Н О Г Р А Д З
 Б А Н А А Р Б А К Л А Ж А Н І
 К А П Е Р Е Ц Ь В
 П О М І Д О Р
 К А В У Н Ю
 А Б Д И Н Я П
 Ж З

1. Розв'яжи рівняння і визнач, які напої купили діти.

Руслан	Зоряна	Ганна
$20 + x = 35$	$x + 27 = 67$	$89 - x = 77$
$x = 35 - 20$	$x =$	$x =$
$x = 15$	$x =$	$x =$
Інна	Михайло	Артур
$x - 13 = 3$	$42 - x = 24$	$53 - x = 39$
$x =$	$x =$	$x =$
$x =$	$x =$	$x =$

2. Впиши імена дітей у таблицю відповідно до обраного напою.

Пий досхочу	Пий час від часу	Пий зрідка або ніколи

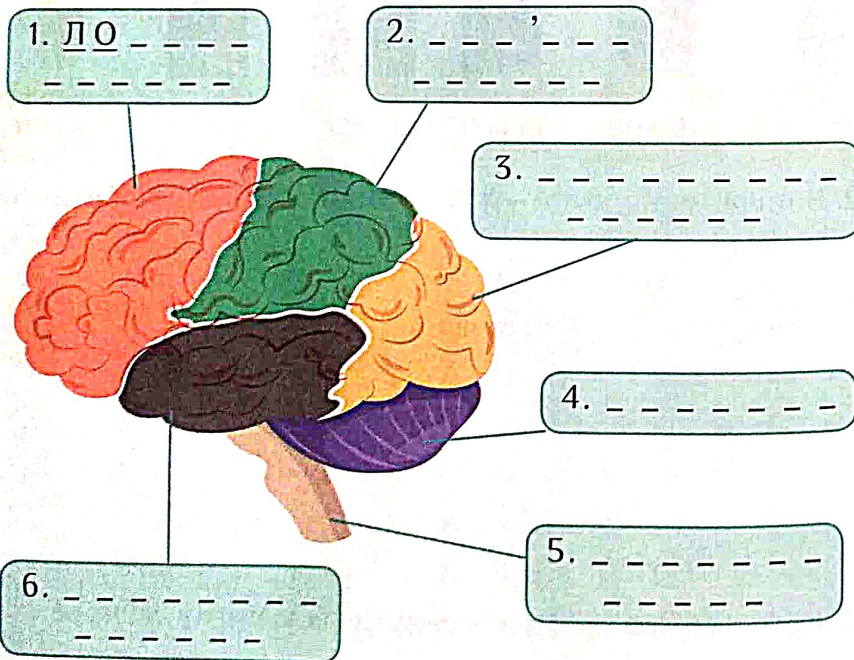
3. Кому із дітей слід переглянути свою питну звичку?

Досліджуємо мозок

Розшифруй і підпиши частини головного мозку людини.

- 2е 2а 3а 2а 2б 2д   2е 2д 1е 1б 3в 2д
- 1б 1г 3б 1е 1д 2д   2е 2д 1е 1б 3в 2д
- 2г 2а 1б 3д 2е 3д 2е 1д 2д
2е 2д 1е 1б 3в 2д
- 3б 2а 1в 2а 2е 2а 3в
- 1е 1б 2а 2б 3а 1а 3е   3б 2а 1в 3в 1а
- 1е 3в 3е 2а 1д 3е 2б 2д   2е 2д 1е 1б 3в 2д

	1	2	3
а	У	О	Б
б	Т	В	М
в	З	Ч	К
г	І	П	Д
д	Н	А	И
е	С	Л	Р
є	Я	Ч	Е

Обчисли масу головного мозку тварин.

- Мозок пацюка у 4 рази легший, ніж у алігатора
- Мозок кота у 15 разів важчий, ніж у пацюка
- Мозок алігатора — 8 г
- Мозок овечки у 4 рази важчий, ніж у кота
- Мозок свині на 150 г важчий, ніж у кота
- Мозок гіпототама на 460 г важчий, ніж в овечки
- Мозок жирафи на 100 г важчий, ніж у гіпототама

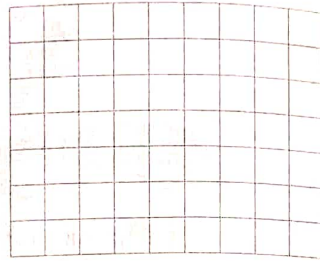
1.	Мозок алігатора
2.	Мозок пацюка
3.	Мозок кота
4.	Мозок овечки
5.	Мозок свині
6.	Мозок гіпототама
7.	Мозок жирафи

Розв'яжи математичні ребуси.

1) + + = 60

 - (+) = 10

 + × =

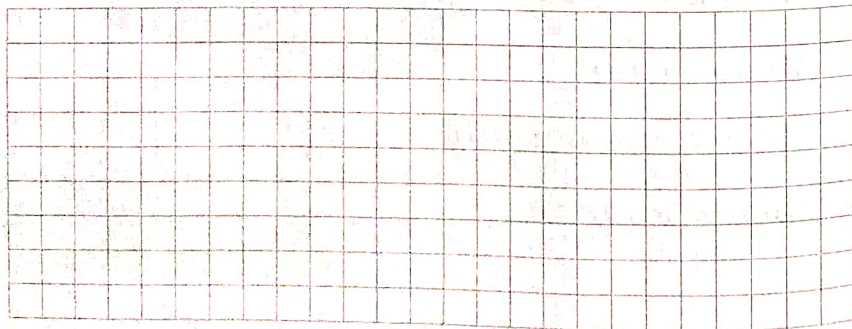
2)

 + + = 45

 + + = 21

 + + = 12

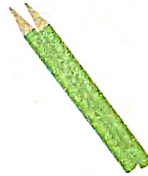
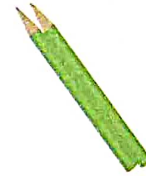

 + × =

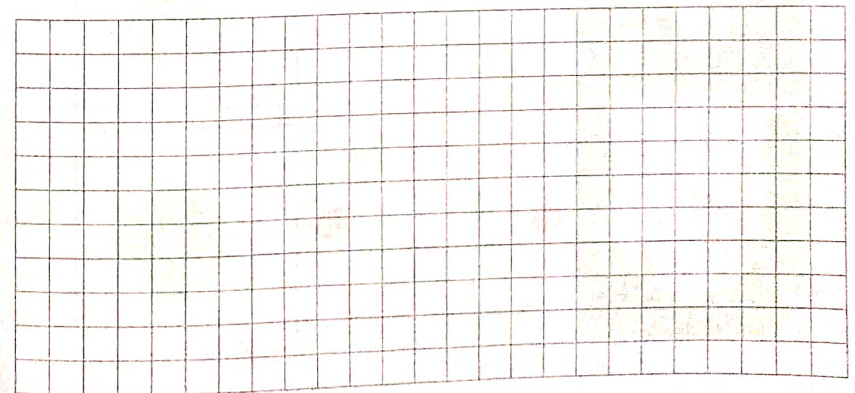
3)

 + + = 30

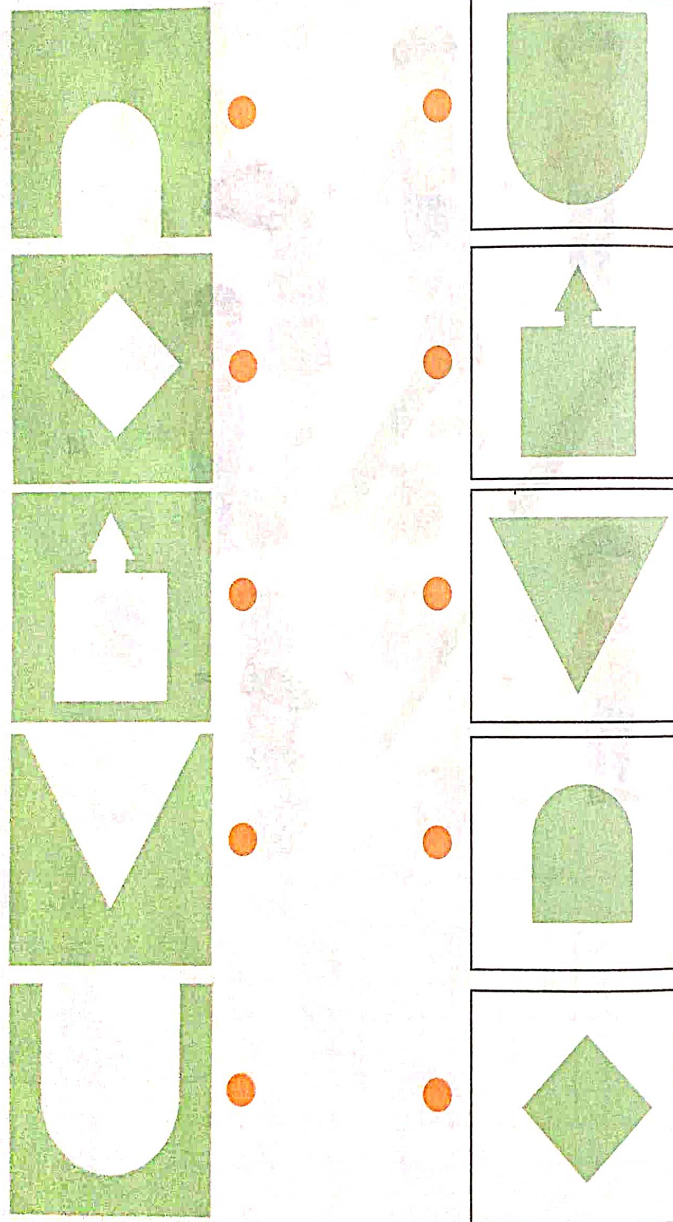
 + + = 22

 + + = 14

 + × =

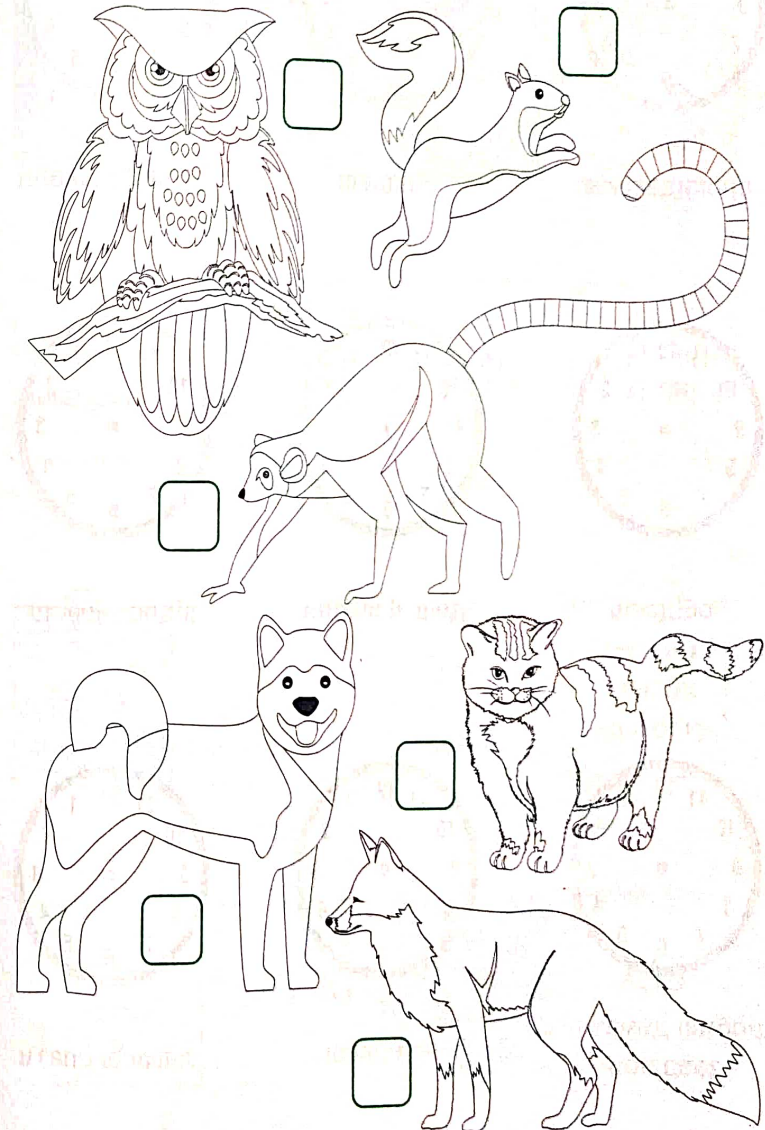

Встанови відповідність між фігурою та частиною, що її доповнює.

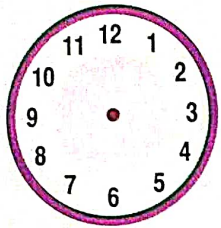

Праця і відпочинок

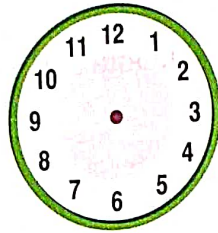
Розфарбуй і познач Д — денних і Н — нічних тварин.

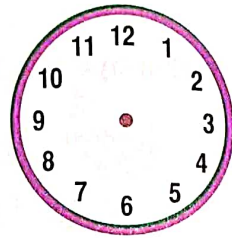
Познач на годинниках стрілками час, коли ти:

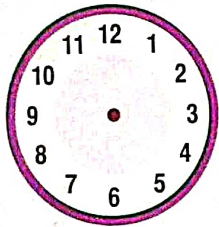
прокидаєшся

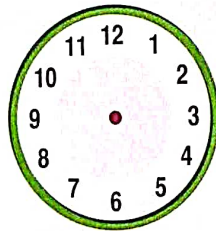
снідаєш

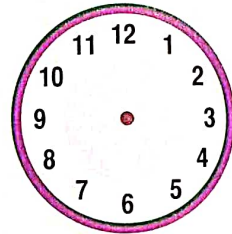
ідеш до школи

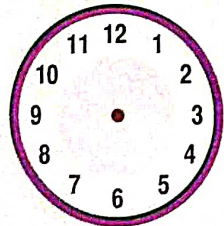
обідаєш

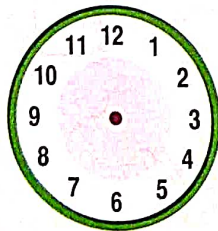
ідеш зі школи

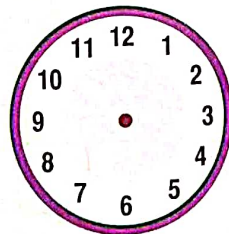
відпочиваєш

робиш домашні завдання

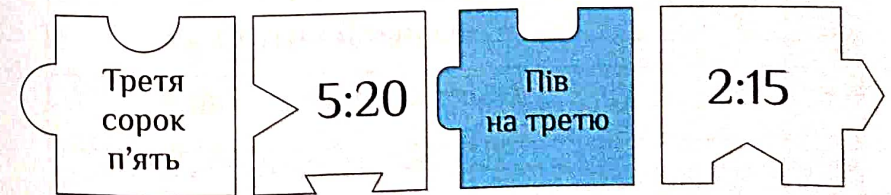
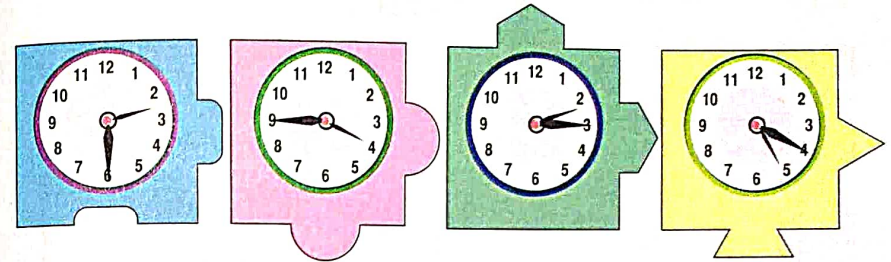

вечеряєш

лягаєш спати

Розфарбуй частинки пазла з однаковим часом відповідними кольорами.

Склади план на зимові канікули.

Відмічай виконані пункти.

МІЙ ПЛАН НА ЗИМОВІ КАНІКУЛИ

ЗМІСТ

Моя візитівка.....	3
Школа відчиняє двері.....	4
Шкільний світ.....	8
Світ сім'ї.....	12
Вчимося діяти разом.....	16
Секрети спілкування.....	19
Як залагодити конфлікт.....	24
Ми — українці.....	26
У рідному краї.....	30
Культура споживання.....	32
Ріст і розвиток.....	34
Піклуємося про здоров'я.....	38
Як уберегтися від застуди.....	42
Як стати сильними.....	46
Харчування і здоров'я.....	50
Досліджуємо мозок.....	54
Праця і відпочинок.....	59

Навчальне видання

Воронцова Тетяна Володимирівна
Пономаренко Володимир Степанович
Хомич Олена Леонідівна
Лаврентьева Ірина Вікторівна
Андрук Наталія Володимирівна

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Зошит-практикум для 3 класу
закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах)

ЧАСТИНА 1

Літературне редагування *Л. Воронович*
Художнє оформлення *О. Курило*
Коректор *І. Шатунова*

Формат 70×100/16. Гарнітура Philosofer. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 5,19. Обл.-вид. арк. 5,18.